

Provinciebreed

Samenwerkingsprogramma

**Vergunningverlening, Toezicht en
Handhaving**

2017

Inhoudsopgave

	blz
1. INLEIDING	
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Totstandkoming	3
1.4 Uitgangspunten	4
1.5 Gekozen handhavingssamenwerkingsactiviteiten	5
1.6 Borging van de uitvoering	5
2. TOELICHTING SAMENWERKINGSAFSPRAKEN	
2.1 Algemeen	5
2.2 Inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven en Ketenhandhaving	7
2.3 SER-Energie Akkoord (Energiebesparing bij bedrijven)	8
2.4 Samenwerken op watergebied	9
2.5 Gezamenlijke implementatie Omgevingswet	10
2.6 Effectieve en efficiënte boa-samenwerking in het buitengebied	10
2.7 Gezamenlijke implementatie Natuurbeschermingswet	11
2.8 Signaaltoezicht uitwerken tot een volwaardig instrument	11
2.9 Provinciebreed onderzoek naar asbestdaken	11

Bijlage: Uitwerking samenwerkingsafspraken 2017
(Formats met doel, resultaat en planning, gevraagde capaciteitsinzet en eventuele opmerkingen)

1. INLEIDING

U heeft het provinciebrede Samenwerkingsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2017 van de samenwerkende Utrechtse handhavingspartners in handen. Het programma is, net als in 2016, beperkt van opzet. Ook nu is bewust gekozen voor een klein aantal samenwerkingsprojecten (onder het motto: 'wat we doen, dat doen we goed!').

1.1 Aanleiding

Het Samenwerkingsprogramma 2017 is opgesteld volgens de wettelijke kwaliteitseisen¹ voor handhavingsorganisaties, zoals vastgelegd in paragraaf 5.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht². Ook aan een jaarlijks programma van samenwerkingsactiviteiten moet een probleemanalyse en een bestuurlijke prioriteitenstelling ten grondslag liggen. Op basis van dat wettelijk kader is door de toenmalige 41 samenwerkende handhavingspartners in de provincie Utrecht op 8-2-2006 een Intentieverklaring handhavingssamenwerking 2005-2008 ondertekend. Genoemde intentieverklaring is door de huidige samenwerkingspartners eind 2012 verlengd tot en met eind 2014³. In de verklaring staat de afspraak, dat de provincie vanuit haar coördinerende en faciliterende taak jaarlijks een beperkt en kernachtig provinciebreed samenwerkingsprogramma opstelt. Dit samenwerkingsprogramma ontslaat gemeenten, waterschappen en provincie niet van de wettelijk plicht tot het laten opstellen van eigen handhavingsuitvoeringsprogramma(s).

1.2 Doel

Het doel van dit provinciebrede Samenwerkingsprogramma 2017 is:

- het formeel vastleggen van de afgesproken samenwerkingsafspraken voor het jaar 2017;
- het transparant maken van het doel en de inhoud van deze afspraken.

1.3 Totstandkoming

Het provinciebrede Samenwerkingsprogramma 2017 is tot stand gekomen in overleg met de leden van het ambtelijk Provinciaal Milieuoverleg (PMO) en de onderliggende werkgroepen. In deze ambtelijke gremia is het programma 2016 geëvalueerd en zijn risico-analyses uitgevoerd. De uitkomsten hebben geleid tot voorstellen voor bestuurlijke (samenwerkings)prioriteiten voor 2017. Deze zijn in april 2016 schriftelijk voorgelegd aan de leden van het bestuurlijk PMO en hebben geleid tot de volgende bestuurlijk vastgestelde prioriteiten 2017:

- Inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven en Ketenhandhaving
- SER-Energie Akkoord (Energiebesparing bij bedrijven)
- Samenwerken op watergebied
- Gezamenlijke implementatie Omgevingswet
- Effectieve en efficiënte boa-samenwerking in het buitengebied
- Gezamenlijke implementatie Wet natuurbescherming
- Signaaltoezicht uitwerken tot een volwaardig VTH-instrument

¹ Besluit omgevingsrecht; Staatsblad 2010 143; hoofdstuk 7

² Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; Staatsblad 2008 496; art. 5.4

³ De huidige Intentieverklaring handhavingssamenwerking wordt aangepast i.v.m. de Wet VTH

- Provinciebreed onderzoek naar asbestdaken

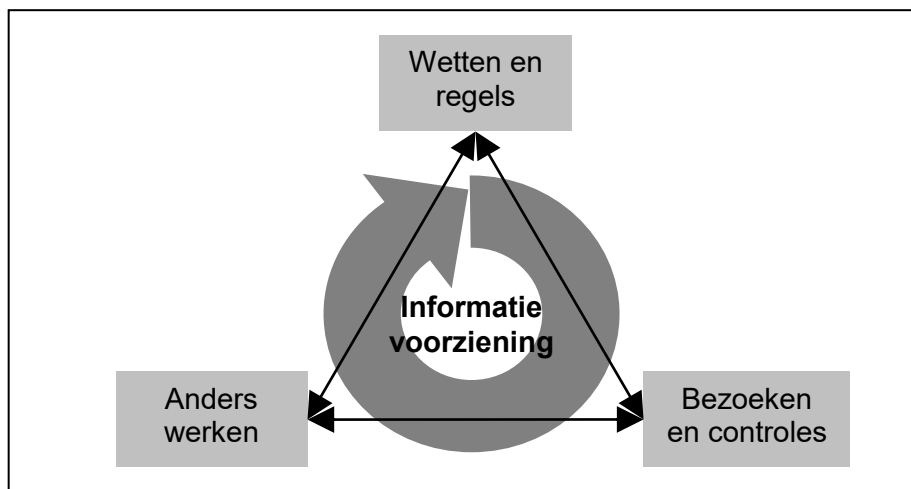
De prioriteiten zijn de afgelopen drie maanden door diverse ambtelijke werkgroepen uitgewerkt tot concrete samenwerkingsvoorstellen voor 2017, die nu gebundeld ter goedkeuring voorliggen.

1.4 Uitgangspunten

Aan het Samenwerkingsprogramma 2017 ligt een viertal uitgangspunten ten grondslag die hieronder puntsgewijs worden toegelicht.

Pijlers

Als pijlers van het Samenwerkingsprogramma 2017 kunnen worden aangemerkt: 'wetten en regels', 'anders werken', 'bezoeken en controles' en 'informatievoorziening'. In figuur 1 is de onderlinge relatie tussen deze vier pijlers verduidelijkt.

Figuur 1: De pijlers van het programma en hun onderlinge relatie.

Afspraken n.a.v. evaluatie

Ook de opzet van het programma 2017 is in belangrijke mate nog bepaald door een in het oog springende conclusie uit de evaluatie over 2008: partijen moeten onnodige organisatorische ballast waar mogelijk uit de weg gaan. Bij de voorbereiding van het programma 2017 en de selectie van samenwerkingsactiviteiten zijn daarom de volgende uitgangspunten aangehouden:

- items moeten er provinciebreed daadwerkelijk 'toe doen';
- onderwerpen die in 2017 voor slechts twee (of drie) instanties relevant zijn, worden in beginsel niet in het Samenwerkingsprogramma 2017 opgenomen. Evenmin worden ze tijdens het ambtelijk PMO periodiek gemonitord;
- het Samenwerkingsprogramma 2017 moet voor de betrokken organisaties ruimschoots 'te behappen' zijn qua gevraagde inzet van menskracht en middelen.

Landelijke handhavingsprioriteiten

Voorheen werden jaarlijks in de landelijke gremia voor handhavingssamenwerking meerjarige landelijke handhavingsprioriteiten vastgesteld, die de regionale partners verplicht dienden mee te nemen in hun provinciebrede samenwerkingsprogramma's. Het verschijnsel "landelijke

handhavingsprioriteiten” bestaat nog steeds, maar heeft binnen de landelijke herziening van het gehele VTH-stelsel voor 2017 en verder nog niet geleid tot concrete landelijke prioriteiten. De enige landelijke afspraak tussen Rijk en koepels is, dat alle betrokken instanties ook in hun VTH-taakuitvoering uitvoering gaan geven aan de afspraken van het SER-energie-akkoord.

Start RUD's in 2014

De RUD Utrecht is per 1 juli 2014 met de feitelijke werkzaamheden gestart. De ODRU bestaat al langer, maar heeft eind juni 2014 een doorstart gemaakt in het Provinciehuis, waarbij bundeling heeft plaatsgevonden van de werkzaamheden die voorheen in de locaties Zeist en Breukelen werden uitgevoerd.

Voor de 26 betrokken gemeenten en de provincie is de belangrijkste samenwerkingsprioriteit voor 2017 dan ook het bevorderen van de samenwerking van de beide RUD's met andere partners op uitvoeringsniveau.

1.5 Gekozen samenwerkingsactiviteiten

Op basis van al het vorenstaande wordt u voor het Samenwerkingsprogramma 2017 voorgesteld de uitvoering van de volgende activiteiten goed te keuren:

1. Inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven en Ketenhandhaving
2. SER-Akkoord (Energiebesparing bij bedrijven)
3. Samenwerken op watergebied
4. Gezamenlijke implementatie Omgevingswet
5. Effectieve en efficiënte boa-samenwerking in het buitengebied
6. Gezamenlijke implementatie Wet natuurbescherming
7. Signaaltoezicht uitwerken tot een volwaardig VTH-instrument
8. Provinciebreed onderzoek naar asbestdaken

De acht voorgestelde activiteiten worden hieronder in hoofdstuk 2 nader inhoudelijk toegelicht. In de bijlage wordt iedere samenwerkingsactiviteit in een format nader uitgewerkt, met een zo concreet mogelijke weergave van het doel, het resultaat en de planning en de gevraagde inzet van iedere betrokken partner.

1.6 Borging van de uitvoering

Het is de uitdrukkelijke bedoeling, dat iedere partner de inzet die hij in dit samenwerkingsprogramma toezegt ook daadwerkelijk vastlegt in het uitvoeringsprogramma 2017 van de eigen organisatie en/of - in geval van de gemeenten en de provincie – in het programma van de RUD Utrecht of het programma van de ODRU.

2. TOELICHTING SAMENWERKINGSPROGRAMMA 2017

2.1 Algemeen

De inzet van het programma 2017 is het zoeken naar de meerwaarde van samenwerking in de basis van het werk. De taakuitvoering van de betrokken instanties moet effectiever en efficiënter worden door samen te werken. Ketenhandhaving – waarbij iedere individuele instantie slechts een schakel van de gehele keten vormt – is een van taken die noopt tot betere samenwerking.

In het programma 2017 wordt wederom een accent gelegd op ketentoezicht, zowel in de organisatie (inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven, als in de uitvoering (uitvoeren ketenprojecten) (samenwerkingsafspraken 1).

Energiebesparing vormt een kernpunt en eerste pijler van het SER Energie Akkoord om te komen tot een duurzame energievoorziening. Energiebesparing draagt bij aan milieudoelstellingen, leidt tot een lagere energierekening, verbetert de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven en geeft ook al op korte termijn een zeer gewenste impuls aan werkgelegenheid. De gezamenlijke instanties met een VTH-taak bij bedrijven hebben daarom afgesproken dat zij de komende jaren gaan benutten om via vergunningverlening, toezicht en handhaving bedrijven te bewegen tot energiebesparing. Het zwaartepunt ligt bij de RUD-partners (gemeenten en provincie). Zij hebben “greendeals” ontwikkeld voor de meerjarige uitvoering (tot 2020), waarvoor iedere RUD vanuit de SER-afspraken een financiële bijdrage van ongeveer € 100.000,- heeft ontvangen.

In het kader van de regeling energie efficiëntie (EED) zijn grote ondernemingen verplicht om iedere 4 jaar voor al hun vestigingen audits uit te voeren op het gebied van energiebesparing en vervoermanagement. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om bedrijven en winkelketens met vaak tientallen vestigingen. Recent hebben al die ondernemingen een brief ontvangen over deze EED-verplichting. De audits zullen begin 2017, of waar mogelijk eerder, beoordeeld worden door het bevoegd gezag. Uiteindelijk is het de bedoeling dat alle relevante energiegebruikers periodiek gecontroleerd worden (samenwerkingsafspraken 2).

De gezamenlijke waterschappen willen de samenwerking nog verder intensiveren. Hiervoor hebben de waterschappen i.s.m. de bevoegde gezagen een conceptvoorstel nader uitgewerkt waarin de basisvoorwaarden voor goede samenwerking, het gevoel van urgentie, gedeeld probleembesef en afhankelijkheidsbesef zijn verwerkt (samenwerkingsafspraken 3).

De komst van de Omgevingswet zal leiden tot grote aanpassingen in de organisatie en de taakuitvoering van veel van de samenwerkende partners. Er komt een ander soort vergunning, die bovendien ook nog eens op veel kortere termijn verstrekt moet worden. De uitvoering van de Omgevingswet vraagt om samenwerking van allerlei betrokken partijen. De partners hebben de behoefte uitgesproken om te komen tot een gezamenlijke en onderling goed afgestemde voorbereiding op de komst van de Omgevingswet.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving omvatten slechts een deel van Omgevingswet en worden deels uitgevoerd door de Omgevingsdiensten/RUD's, waarbij het landelijke basistakenpakket het minimum vormt. Daarboven kan iedere opdrachtgever van een RUD zelf bepalen wat er aan Omgevingswetopdrachten aan de RUD wordt uitbesteed.

Dit betekent maatwerk per RUD en veel van de afgestemde voorbereiding verloopt dan ook in de contacten tussen de Utrechtse RUD's en hun opdrachtgevers, de gemeenten en de provincie. Voor ketenpartners als waterschappen, veiligheidsregio, politie en justitie is het echter van groot belang dat er provinciebreed uniforme afspraken komen over werkprocessen, een gecoördineerd toezicht en heldere afspraken over ieders rol in de handhaving. Deze gecoördineerde voorbereiding is voor 2017 aangemerkt als gezamenlijke samenwerkingsprioriteit en wordt in samenwerkingsafspraken 4 nader geconcretiseerd.

In 2015 is een inventarisatie uitgevoerd hoe tot meer boa's in het buitengebied kan worden gekomen en hoe de bestaande capaciteit effectiever en efficiënter kan worden ingezet. De inventarisatie heeft geleid tot een zeer breed totaal-voorstel voor 2016, waarvan diverse onderdelen in 2016 zijn gerealiseerd en de overige in 2017 worden geïmplementeerd (samenwerkingsafspraken 5).

Vanaf 1 januari 2017 vervangt de Wet natuurbescherming de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998. Door de drie afzonderlijke wetten samen te voegen in één natuurwet wordt het overzichtelijker om de Wet natuurbescherming toe te passen in de maatschappij. Zo zijn er minder administratieve lasten en wordt de regelgeving vereenvoudigd. Na de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming zal de regie, die voorheen bij de Rijksoverheid lag, aan de provincies worden overgedragen. Ook gemeenten krijgen er een belangrijke taak erbij, omdat bij sommige activiteiten uit de omgevingsvergunning de kans op effecten voor beschermde dier- en plantensoorten uit de Wet natuurbescherming groot is. De gezamenlijke implementatie van de Wet natuurbescherming komt in samenwerkingsafpraak 6 aan de orde.

Toezichthouders zouden meer gebruik kunnen maken van signalen die hen bereiken van collega's met toezicht- en beheerstaken om het werk goed uit te voeren. Zij krijgen echter niet alleen signalen maar geven deze ook af. Ook van zaken buiten het eigen vakgebied kunnen zij het gevoel hebben dat iets niet in orde is. Hoe deze vorm van toezicht (=signaaltoezicht) kan uitgroeien tot een volwaardig instrument wordt beschreven in Samenwerkingsafpraak 7.

Het verbod op het in bezit hebben van asbestdaken wordt opgenomen in de Wet milieubeheer en vaststelling van het verbod is voorzien voor 1 juni 2017. De verantwoordelijkheid voor de sanering ligt bij de eigenaar van het dak. Het toezicht op de verwijdering ligt bij het bevoegd gezag (in dit geval de gemeente).

Vóór 2024 moet er een enorme hoeveelheid vierkante meters gesaneerd worden (landelijk geschat ca 120. miljoen m²). Deze uitdaging vraagt zowel om zowel een wortel als een stok. Het verkrijgen van een goed beeld van deze uitdaging (om hoeveel m² gaat het?, waar liggen de daken?, bij wie liggen de daken?) vormt het startpunt om vervolgens te kunnen komen tot effectieve stimuleringsmaatregel (wortel) en een effectieve inzet van toezicht & handhaving (stok).

Een provinciebreed onderzoek naar asbestdaken is voor 2017 aangemerkt als gezamenlijke samenwerkingsprioriteit en wordt in samenwerkingsafpraak 8 nader geconcretiseerd.

Hieronder worden de 8 samenwerkingsafspraken inhoudelijk nader toegelicht, met in de bijlage een zo concreet mogelijk overzicht van het doel, de resultaten en planning en de gevraagde inzet van iedere betrokken instantie.

2.2 Inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven en Ketenhandhaving

Informatie Gestuurd Handhaven is het planmatig en gestructureerd gegevens verzamelen en analyseren op basis waarvan bedrijven en personen, handelingen of handelingsmomenten kunnen worden aangeduid, die de aandacht waard zijn. Dit instrument vormt een belangrijk onderdeel bij de voorbereiding van o.a. Ketenhandhaving.

Een volgende stap is aan de hand van analyseresultaten tot uitvoering van toezicht en handhaving te komen waarbij afstemming tussen interventies op bestuurs- en strafrechtniveau plaatsvindt. De partners zoeken, afhankelijk van het onderzoeksobject, elkaar in de aanpak op, om optimaal gebruik te maken van elkaars complementaire kennis, kwaliteiten en mogelijkheden. Het betreft derhalve een vergaande samenwerkingsvorm tussen bestuursrecht en (mogelijk) strafrecht.

Medewerkers, die zich in de Regionale Uitvoeringsdiensten met IGH/ketentoezicht bezighouden, hebben zich de afgelopen jaren gezamenlijk reeds stapsgewijs voorbereid op deze taak. 2017

zal in het teken staan van het efficiënt en effectief inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven in de beide Utrechtse RUD's: de ODRU en de RUD Utrecht. Uiteraard in wisselwerking met alle overige betrokken Utrechtse ketenpartners.

IGH vormt een belangrijk onderdeel bij de voorbereiding van o.a. Ketenhandhaving. Ook hier hebben de betrokken partners de afgelopen jaren reeds de nodige stappen gemaakt en concrete ketenprojecten uitgevoerd. Het is de bedoeling om in 2017 minstens 2 ketengerichte projecten uit te voeren. Omdat ketengerichte projecten vooral een intensieve voorbereiding vergen, is het van belang om menskracht vrij te maken om deze concrete projecten te organiseren.

Conform eerdere afspraken worden hierbij ook alle reeds lopende initiatieven van o.a. het Regionaal Milieu Team (voorheen Politie Milieudienst) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) betrokken. Bij de uitvoering van projecten wordt tevens aansluiting gezocht bij het Netwerk Grondstromen.

Voor 2017 worden in ieder geval de uitvoeringsprojecten 'meldingen toepassing grond', 'afvalstromen bij garagebedrijven' en 'Sanering bovengrondse tanks PGS30' voortgezet.

2.3 SER-Energie Akkoord (Energiebesparing bij bedrijven)

In september 2013 is door een groot aantal partijen, waaronder de rijksoverheid, werkgevers- en werknemersorganisaties, natuur- en milieuorganisaties, financiële instellingen en de VNG, het energieakkoord voor duurzame groei (het SER energieakkoord) afgesloten. Doel van dit akkoord is om gezamenlijk te werken aan energiebesparing, het vergroten van het aandeel duurzame energie en een toename van de werkgelegenheid.

In het SER akkoord is vastgelegd dat energiebesparing bij bedrijven een hogere prioriteit gaat krijgen. Al sinds lange tijd geldt er voor bedrijven een verplichting om energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd korter dan vijf jaar te implementeren. Op deze wettelijke eis wordt niet overal toezicht gehouden. Terwijl de energiebesparingspotentie groot is: in het energieakkoord is 36 PJ toegerekend aan energiebesparing bij bedrijven, indien de wettelijke eis goed wordt gehandhaafd. In de provincie Utrecht zullen er bijvoorbeeld grote kansen liggen bij kantoren.

Het ministerie van I&M heeft verschillende acties opgestart om het toezicht houden op energiebesparing te vereenvoudigen. Er zijn lijsten met erkende maatregelen ontwikkeld. Deze lijsten bevatten maatregelen die zijn opgesteld in samenwerking met brancheverenigingen, die in vijf jaar terugverdiend worden. Er zijn scholingstrajecten en handreikingen ontwikkeld en er komt een expertisecentrum. Daarnaast is er een budget vanuit I&M beschikbaar (ruim € 3 mln. voor heel Nederland) als tegemoetkoming in de kosten.

Het daadwerkelijke contact met bedrijven over energiebesparing zal moeten gebeuren door gemeenten, provincies en uitvoeringsdiensten. Het ministerie heeft afspraken gemaakt over acties op het gebied van energiebesparing bij bedrijven. Dit heeft het ministerie gedaan door een 'green deal' te sluiten op regionaal niveau. De basis van de afspraken is een plan vanuit de regio met daarin de acties die tot 2020 uitgevoerd gaan worden door gemeenten, provincie en uitvoeringsdiensten om energiebesparing bij bedrijven te realiseren.

Vanuit het ministerie is er personele capaciteit beschikbaar om een 'green deal' met de regio Utrecht te ontwikkelen. Om de green deal te kunnen ontwikkelen is capaciteit vanuit de regio noodzakelijk. Het gaat dan om capaciteit bij de partners (RUD Utrecht, ODRU, de gemeenten die zelf met energiebesparing actief zijn en de provincie) binnen de provincie Utrecht.

De samenwerkingsafpraak richt zich op de uitvoering van het per omgevingsdienst vastgestelde projectplan dat inzicht geeft hoe de partners in de provincie Utrecht de doelstellingen van het SER-Akkoord gaan realiseren⁴.

Bedrijven die vallen onder de regeling energie efficiëntie (EED) zijn verplicht om iedere 4 jaar voor al hun vestigingen audits uit te voeren op het gebied van energiebesparing en vervoersmanagement. Deze audits zullen begin 2017, of waar mogelijk eerder, beoordeeld worden door het bevoegd gezag. Het is wenselijk om de samenwerking bij de beoordeling te zoeken om te voorkomen dat soortgelijke bedrijven verschillend beoordeeld worden. Om bedrijven te stimuleren energiebesparende maatregelen toe te passen, wordt o.a. de samenwerking gezocht om regionale initiatieven provinciebreed uit te rollen om zodoende de gezamenlijke ambities in de praktijk te brengen.

2.4 Samenwerken op watergebied

Gemeenten en waterschappen zorgen samen voor een samenhangend waterbeheer. Gemeenten zamelen huishoudelijk en bedrijfsafvalwater in, waterschappen zuiveren dat water. Daarnaast maken zij samen keuzes over hoe om te gaan met afvloeiend hemelwater en grondwater. Door de rioolstelsels en rioolwaterzuiveringen optimaal te benutten, zorgen zij dat het watersysteem niet onnodig wordt belast.

Afstemming is zeker ook van belang bij het kwaliteitsbeheer ten aanzien van indirecte lozingen (lozingen op het gemeentelijke rioolstelsel). Waterschappen hebben hierbij een adviesrol en de bevoegdheid om toezicht te houden. Dit is geregeld in de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Met de komst van de Waterwet zijn gemeenten en provincies bevoegd gezag geworden voor alle indirecte lozingen. Bij de vernieuwde wetgeving is samenwerking het uitgangspunt. Om alle taken en plichten goed te kunnen uitvoeren, moeten gemeenten, provincie en waterbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat) samenwerken en hun bevoegdheden gezamenlijk inzetten. Alleen dan kunnen zij de wettelijk geboden beleidsvrijheid optimaal benutten om het (afval)waterbeheer naar de eisen en wensen van burgers, bedrijven en de fysieke leefomgeving vorm te geven.

De gezamenlijke waterschappen willen de samenwerking nog verder intensiveren. Hiervoor hebben de waterschappen i.s.m. de bevoegde gezagen een conceptvoorstel nader uitgewerkt waarin de basisvoorwaarden voor goede samenwerking, het gevoel van urgentie, gedeeld probleembesef en afhankelijkheidsbesef zijn verwerkt. Het voorstel, dat ter bespreking voorligt in het overleg tussen de OD's en hun opdrachtgevers, geeft o.a. inzicht bij welke bedrijfscategorieën de waterschappen (om niet) blijven adviseren c.q. toezicht blijven uitvoeren en bij welke bedrijfscategorieën zij in principe geen advies meer geven en geen toezicht⁵ meer uitvoeren. Om ervoor te zorgen dat de omgevingsdiensten kennis over deze categorieën opbouwen, stellen de waterschappen voor om bij deze categorieën in 2017 gezamenlijke projecten uit te gaan voeren. Om dit proces te ondersteunen worden specifieke bijeenkomsten georganiseerd, met als belangrijkste doel: borging van de watertaken, het verhogen van de

⁴ Een deel van de deelnemende partijen in het verzorgingsgebied van de RUD Utrecht heeft de taken met betrekking tot energiebesparing niet overgedragen. Tijdens een startbijeenkomst in het najaar zullen de specifieke wensen en ideeën van deze, maar ook van de andere gemeenten worden geïnventariseerd zodat bij de uitvoering van het project hiermee rekening kan worden gehouden.

⁵ Uiteraard kunnen in overleg nadere afspraken gemaakt worden over 'probleembedrijven'. Het komt nog wel eens voor dat een omgevingsdienst een probleembedrijf heeft en graag het toezicht indirecte lozing samen of door het waterschap wil laten uitvoeren. Hoe hier mee wordt omgegaan kan per waterschap verschillen

kwaliteit van de vth-taken op o.a. vergunningverlening en lozingen en verbetering van de onderlinge contacten.

2.5. Gezamenlijke implementatie Omgevingswet

Op het moment dat in 2017 de regionale inventarisaties en de landelijke ontwikkelingen rond de Omgevingswet-AMvB's zodanig zijn uitgekristalliseerd dat gewerkt kan worden aan een concrete aanpassing van de VTH-werkprocessen, wordt een PMO-werkgroep opgericht om waar nodig deze werkprocessen provinciebreed te coördineren en te stroomlijnen. Het gaat om de processen rond vergunningverlening (inclusief vooroverleg), een gecoördineerd toezicht en een afgestemde handhaving⁶. Ook het stroomlijnen van processen voor de initiatiefnemer/aanvrager en belanghebbenden zal aandacht krijgen. Mogelijk worden oefensessies (botsproeven) gehouden om de uitgedachte processen in praktijksituaties te testen. De samenstelling van de werkgroep wordt te zijner tijd in overleg en naar aanleiding van ieders behoefte bepaald. Bij de reikwijdte van de werkzaamheden van de werkgroep vindt nauwe afstemming plaats met de VTH-werkzaamheden van andere organisaties en gremia (met name RUD's en Rijk). De werkzaamheden raken ook onderwerpen als organisatie-aanpassingen, ICT, leges, kwaliteitscriteria, IBT, cultuurverandering, die primair in andere gremia gecoördineerd worden opgepakt. Ook over deze raakvlakken zal de werkgroep nauw afstemmen met de betrokken gremia.

Naast de instelling van de genoemde werkgroep zullen in 2017 de reguliere bijeenkomsten van het Ambtelijk en het Bestuurlijk PMO worden benut voor actuele kennisuitwisseling over de implementatie van de Omgevingswet.

2.6 Effectieve en efficiënte boa-samenwerking in het buitengebied

De druk op het buitengebied neemt toe. Op het grensvlak van groene wet- en regelgeving en openbare orde en veiligheid ontstaat steeds meer overlast door zaken als bijv. illegale motorcross, mountainbiken, afvaldumpingen (xtc) en overige recreatie-uitwassen. Vooral de Utrechtse groene partners als Recreatie Midden Nederland en particuliere landgoederen en terreinbeherende organisaties hebben last van deze toenemende druk, maar ook gemeenten, die bijv. van de rechter mogen opdraaien voor de verwijderingskosten van afvaldumpingen.

Het overall toezicht in het buitengebied neemt echter juist af. Het aantal groene buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) neemt door vergrijzing en toenemende kosten en opleidingseisen (1 jaar basiscursus, 2 jaar vervolgopleiding, verplichte jaarlijkse bijscholing) in rap tempo af. Opvolging ondervindt daardoor steeds grotere problemen. De samenwerking tussen de diverse betrokken instanties verloopt – dankzij de inzet van het provinciale “Groen Platform” - qua afstemming al jaren goed, maar in operationele sfeer is de samenwerking nog voor verbetering vatbaar.

Deze problematiek heeft geleid tot een samenwerkingsproject in het samenwerkingsprogramma 2015. Er is onderzoek gedaan naar de wensen en de bereidheid te investeren in een effectievere en efficiëntere operationele boa-structuur voor het toezicht in het Utrechtse buitengebied. De inventarisatie heeft geleid tot een zeer breed totaal-voorstel waarvan diverse

⁶ Ter voorbereiding op het instellen van een werkgroep in 2017 hebben de leden van het ambtelijk PMO op 13 september aangegeven om in 2016 voorbereidende initiatieven te ontplooien. In dat kader zijn de leden van het ambtelijk PMO gewezen op het feit dat op 24 november een Provinciale Omgevingsdag wordt georganiseerd voor zowel bestuurders als ambtenaren.

onderdelen in 2016 zijn gerealiseerd en de overige in 2017 worden geïmplementeerd (samenwerkingsafspraken 4).

2.7. Gezamenlijke implementatie Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming formuleert nieuwe verantwoordelijkheden voor de provincies. Provincies krijgen daardoor extra ruimte om de doelstellingen voor natuur te realiseren en om natuur met andere maatschappelijke belangen te laten samengaan. Provincies ontwikkelen beleid om deze verantwoordelijkheden vorm te geven en te implementeren. De implementatie van de Wet natuurbescherming krijgt onder hoge druk vorm en is daardoor nog relatief beleidsarm. Na de implementatie is meer tijd beschikbaar voor de verdere ontwikkeling van beleid waarmee de wet maximaal is in te zetten voor de provinciale beleidsdoelen. Bij de integratie van de Wet natuurbescherming in het provinciaal beleid zijn als belangrijke thema's te onderkennen: de mogelijke bijdrage van de Wet natuurbescherming aan algehele provinciale natuurbeleidsdoelen, invulling van het beschermingsregime voor soorten en de vormgeving van actieve soortenbescherming.

De rol die gemeenten spelen bij de wettelijke bescherming van plant- en diersoorten wordt steeds groter. Van oudsher zijn gemeenten beheerder van de openbare ruimte en stellen zij bestemmingsplannen op. Daarbij spelen zij een actieve rol bij het borgen van de aanwezige natuurkwaliteit door het toepassen van bestemmingen en planregels waarbij rekening moet worden gehouden met de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Alleen door samen op te trekken, kunnen doelen gerealiseerd worden.

2.8. Signaaltoezicht uitwerken tot een volwaardig VTH-instrument

Werken partners met verschillende verantwoordelijkheden samen (gemeente, provincies, waterschappen), dan spreken we van ketensamenwerking. Het is daarbij de vraag welk doel de samenwerking dient – zoals betere programmering, preventie, signaleren, beoordeling of sanctionering – en welke organisatievorm of coördinatie daarbij het beste past. Het centrale samenwerkingsmotief bij ketensamenwerking is vergroting van de effectiviteit van de handhaving. Hierdoor vermindert de toezichtsdruk en is het mogelijk, waar nodig, daadkrachtiger op te treden. Signaaltoezicht zou daar een bijdrage aan kunnen leveren. Samenwerkingsafspraken 7 beschrijft hoe signaaltoezicht kan uitgroeien tot een volwaardig instrument.

2.9. Provinciebreed onderzoek naar asbestdaken

Inzicht in de ligging en omvang van de asbestdaken in de provincie Utrecht is nodig om gerichte vervolgstappen te kunnen nemen. De gemeenten in de provincie Utrecht beschikken, op één uitzondering na, nog niet over dit inzicht.

In 2016 is reeds door geïnteresseerde partners voorbereidend werk verricht tijdens een werksessie (12 juli 2016) en is de markt verkend. Uit de verkenning blijkt dat er verschillende mogelijkheden zijn om te inventariseren met daaraan zeer uiteenlopende prijskaartjes. De provincie Drenthe heeft bijvoorbeeld gekozen voor het laten maken van luchtfoto's met speciale, zeer kostbare, camera's. Het is ook mogelijk om op basis van bestaande luchtfoto's de asbestverdachte daken in beeld te brengen. Ook kan de inventarisatie breder worden ingestoken dan alleen asbestverdachte daken. Zo kunnen eventueel ook rieten daken, uitkragende balkons of het aantal m² zonnepanelen worden meegenomen tegen een meerprijs.

Het uitvoeren van een inventarisatie is alleen zinvol, als daarna ook aan de slag wordt gegaan met de resultaten. Door samen op te trekken, is de kans groter dat we deze opgave goedkoper en efficiënter kunnen uitvoeren. Aan de samenwerkingspartners wordt daarom de vraag voorgelegd om te anticiperen op het vervolgtraject, zodat we provinciebreed kunnen komen tot effectieve stimuleringsmaatregelen en een effectieve inzet van toezicht & handhaving.

Op basis van de bevindingen uit de werksessie en verkenning en daarnaast ingebrachte (bestuurlijke) wensen, zal in samenwerking met de partners een programma van eisen worden opgesteld. Vervolgens worden bedrijven uitgenodigd te offeren voor het uitvoeren van een provinciebrede inventarisatie naar asbestdaken.

Bijlagen:

Formats met daarin een omschrijving van het doel, de resultaten en planning en - waar mogelijk zo concreet mogelijk – de gevraagde capaciteitsinzet voor de volgende samenwerkingsactiviteiten:

1. Inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven en Ketenhandhaving
2. SER-Akkoord (Energiebesparing bij bedrijven)
3. Samenwerken op watergebied
4. Gezamenlijke implementatie Omgevingswet
5. Effectieve en efficiënte boa-samenwerking in het buitengebied
6. Gezamenlijke implementatie nieuwe Wet natuurbescherming
7. Signaaltoezicht uitwerken tot een volwaardig instrument
8. Provinciebreed onderzoek naar asbestdaken

			Projectnummer	1
Pijler	☒ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☒ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	Informatie Gestuurd Handhaven (IGH) en Ketenhandhaving			
Doel	Alle handhavingspartners gaan ter voorbereiding op een goede ketenhandhaving werk maken van het onderwerp 'informatie-gestuurd handhaven'. Informatie Gestuurd Handhaven is met behulp van informatietechnologie doelgerichter en pro-actiever handhaven met als doel het vergroten van het nalevingsgedrag. Dit gaat over het planmatig en gestructureerd verzamelen, delen en analyseren van gegevens, op basis waarvan bedrijven en personen, handelingen of handelingsmomenten kunnen worden aangeduid, die de aandacht vereisen. Dit instrument vormt een belangrijk onderdeel bij de voorbereiding van onder andere Ketenhandhaving. Een volgende stap is aan de hand van analyseresultaten tot uitvoering van toezicht en handhaving te komen waarbij afstemming tussen interventies op bestuurs- en strafrechtniveau plaatsvindt. De partners zoeken, afhankelijk van het onderzoeksobject, elkaar in de aanpak op, om optimaal gebruik te maken van elkaars complementaire kennis, kwaliteiten en mogelijkheden. Het betreft derhalve een vergaande samenwerkingsvorm tussen bestuursrecht en (mogelijk) strafrecht.			
Resultaat en Planning	Het jaar 2017 staat voornamelijk in het teken van het gezamenlijk inbedden en verankeren van Informatie Gestuurd Handhaven in de beide Regionale Uitvoeringsdiensten. Dit betekent o.a.: - Het ontwikkelen van een (gezamenlijk werkplan voor 2017 en verder, met daarin voorstellen voor uit te voeren ketenprojecten); - Het concretiseren (maken plan van aanpak) van uit te voeren ketenprojecten en de uitvoering als projecttrekker begeleiden. Het uiteindelijke resultaat moet zijn: een gezamenlijke operationele structuur voor het verzamelen, delen en controleren van informatie over mogelijke overtredingen met bijvoorbeeld verontreinigde grond / bagger inclusief aanspreekpunten per partnerorganisatie. Voor 2017 worden in ieder geval de uitvoeringsprojecten 'meldingen toepassing grond', 'afvalstromen bij garagebedrijven' en 'Sanering bovengrondse tanks PGS30' voortgezet. Planning : 2017 tot eind 2018			
Gevraagde	RUD Utrecht en ODRU: (Implementatie IGH in de organisatie, het			

inzet	organiseren van expertsessies, analyse informatie, ontwikkelen werkplan, uitvoeren ketenhandhaving): 1000 resp. 600 uur Alle overige ketenpartners : het aanleveren van informatie via expertsessies: 8 uur Uitvoering Ketenprojecten (deelnemers en ureninzet nog nader te bepalen).
Opmerkingen	Het samenwerkingsproject is een vervolgstap in het reeds enkele jaren met alle betrokken partners ingezette proces om gezamenlijk te komen tot het ontwikkelen en implementeren van IGH als element voor betere ketenhandhaving. In de landelijke kwaliteitscriteria is vastgelegd dat gemeenten en provincies IGH/Ketenhandhaving via hun RUD's dienen te regelen met minimaal 2 fte.

			Projectnummer	2
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☒ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	Energiebesparing bij bedrijven			
Doel	In het SER akkoord is vastgelegd dat energiebesparing bij bedrijven een hogere prioriteit gaat krijgen. Al sinds lange tijd is er voor bedrijven een verplichting om energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd korter dan vijf jaar te implementeren. Het ministerie van I&M heeft verschillende acties opgestart om het toezicht houden op energiebesparing te vereenvoudigen. Het daadwerkelijke contact met bedrijven over energiebesparing zal moeten gebeuren door gemeenten, provincies en uitvoeringsdiensten. Het ministerie heeft afspraken gemaakt over acties op het gebied van energiebesparing bij bedrijven. Dit doet het ministerie door een 'green deal' te sluiten op regionaal niveau (per RUD). De basis van de afspraken zijn de projectplannen van de beide RUD's met daarin de acties die tot 2020 uitgevoerd gaan worden door gemeenten, provincie en uitvoeringsdiensten om energiebesparing bij bedrijven te realiseren. Bedrijven die vallen onder de regeling energie efficiëntie (EED) zijn verplicht om iedere 4 jaar voor al hun vestigingen audits uitvoeren op het gebied van energiebesparing en vervoermanagement. Dit zal leiden tot het indienen van audits in zowel 2016 als begin 2017. Deze audits zullen begin 2017, of waar mogelijk eerder, beoordeeld worden door het bevoegd gezag. Omdat de EED onderdeel van het hogere doel is om zo zoveel mogelijk energie te besparen, is het in dat kader en de geloofwaardigheid van de overheid gewenst dat de audits ook daadwerkelijk worden beoordeeld door het bevoegde gezag c.q. de ODRU, de RUD Utrecht of de ODNZK. Om bedrijven te stimuleren energiebesparende maatregelen toe te passen, wordt o.a. de samenwerking gezocht om regionale initiatieven provinciebreed uit te rollen om zodoende de gezamenlijke ambities in de praktijk te brengen.			
Resultaat en planning	• Beide omgevingsdiensten hebben een projectplan opgesteld waarin de activiteiten zijn beschreven die tussen 2016 en 2020 worden uitgevoerd. Deze projectplannen maken deel uit van deze samenwerkersafpraak. • Het beoordelen van audits van bedrijven die onder de EED verplichting vallen. • Onderzoeken welke regionale initiatieven kansrijk zijn en deze provinciebreed uitrollen. • Provincie organiseert in 2017 themadagen voor verschillende doelgroepen over specifieke energieonderwerpen (afhankelijk van			

	landelijke planning)
Gevraagde capaciteit	RUD-Utrecht en ODRU : Uitvoeren projectplan (projecttrekker) en EED-audits: Ureninzet : Nog nader te concretiseren door opdrachtgevers en RUD's Provincie Utrecht : organiseren themadagen : 40 uur Gemeenten en provincie: bijdragen aan de uitvoering van het projectplan : PM
Opmerkingen	Voor de uitvoering van de projectplannen voor de periode tot 2020 hebben de beide omgevingsdiensten elk een bijdrage vanuit het SER-akkoord van ongeveer circa € 100.000,-- ontvangen. Tijdens een startbijeenkomst in het najaar zullen de specifieke wensen en ideeën van gemeenten in het verzorgingsgebied van de RUD Utrecht worden geïnventariseerd zodat bij de uitvoering van het project hiermee rekening kan worden gehouden.

			Projectnummer	3
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☒ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	Samenwerken op watergebied			
	De afvalwaterketen is het geheel van rioolstelsels, rioolgemalen, transportleidingen en rioolwaterzuiveringsinstallaties. Afvalwater en afstromend regenwater worden in dit systeem ingezameld, afgevoerd en deels gezuiverd. Gemeenten en waterschappen zijn samen verantwoordelijk voor de goede werking van de afvalwaterketen. De gemeente voor riolering (inzameling) en de waterschappen voor zuivering. Tussen de onderdelen van de afvalwaterketen bestaat een sterke samenhang. Een verandering aan het ene onderdeel beïnvloedt ook de werking van de andere onderdelen. Dit is een belangrijke reden voor gemeenten en waterschappen om goed samen te werken. Om tijdig en efficiënt op ontwikkelingen in te kunnen spelen, is op het vakgebied van de afvalwaterketen veel deskundigheid nodig. Om gezamenlijk voldoende expertise in huis te hebben en te houden, is het noodzakelijk dat waterschappen en gemeenten hun kennis delen en bundelen. Het toezicht op indirecte lozingen is onderdeel van een controle, maar neemt nog enigszins een aparte plaats in. Dit komt doordat de waterschappen nog ondersteuning bieden bij het toezicht op indirecte lozingen, omdat zij vóór 2009 hier verantwoordelijk voor waren en belang hebben bij naleving van de regels in verband met het goed functioneren van rioolwaterzuiveringsinstallaties. De ondersteuning verschilt per waterschap en daarmee ook per omgevingsdienst. Inzicht in het toezicht op indirecte lozingen en het opzetten van een uniform effectief en efficiënt toezicht en het maken van concrete werkafspraken is daarbij het uiteindelijke doel. Uitgangspunt daarbij is dat zoveel mogelijk wordt samengewerkt met de waterschappen, de beide omgevingsdiensten, gemeentelijke rioolbeheerders en toezichthouders.			
Resultaat en planning	1. Organiseren van één of twee informatiebijeenkomsten om er voor te zorgen dat de samenwerking tussen toezichthouders een boost krijgt. Vooraf inventariseren - op basis van een paar concrete vragen – waar behoefte aan is. Doelgroep: vergunningverleners en toezichthouders van de beide omgevingsdiensten en gemeenten. Planning (najaar 2016, voorjaar 2017) 2. Onderzoeken welke 'SMART' afspraken tussen de bevoegde gezagen (provincie, gemeenten) waterschappen en de beide omgevingsdiensten over de (gezamenlijke) uitvoering van VTH-taken bij indirecte lozingen gemaakt kunnen worden. 3. Het gezamenlijk uitvoeren van het project olie/vet-afscinders; Omgevingsdiensten en of gemeenten plannen toezichtsbezoeken in bij bedrijven met olie/vet-afscheider. De waterschappen zullen de			

	omgevingsdiensten en gemeenten ondersteunen door vooraf informatie hierover te geven (bijvoorbeeld in een informatiebijeenkomst of via een notitie) en ter plekke te demonstreren waar op moet worden gelet bij controle van olie/vet-afscheiders.
Gevraagde inzet	1. Waterschappen (organisatie symposium): 40 uur Provincie Utrecht, RUD-Utrecht, ODRU, gemeenten (deelname aan symposium): dagdeel 2. Gemeenten, provincie, omgevingsdiensten en waterschappen 3. Waterschappen (ondersteunen project olie/vetafscheiders Omgevingsdiensten en/of gemeenten (uitvoeren toezicht bij bedrijven met olie/vetafscheiders)

			Projectnummer	5
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☒ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	Gezamenlijke implementatie Omgevingswet			
Achtergrond	Op het moment dat in 2017 de regionale inventarisaties en de landelijke ontwikkelingen rond de Omgevingswet-AMvB's zodanig zijn uitgekristalliseerd dat gewerkt kan worden aan een concrete aanpassing van de VTH-werkprocessen, wordt een PMO-werkgroep opgericht om waar nodig deze werkprocessen provinciebreed te coördineren en te stroomlijnen. Het gaat om de processen rond vergunningverlening (inclusief vooroverleg), een gecoördineerd toezicht en een afgestemde handhaving. Ook het stroomlijnen van processen voor de initiatiefnemer/aanvrager en belanghebbenden zal aandacht krijgen. Mogelijk worden oefensessies (botsproeven) gehouden om de uitgedachte processen in praktijksituaties te testen. De samenstelling van de werkgroep wordt te zijner tijd in overleg en naar aanleiding van ieders behoefte bepaald. Bij de reikwijdte van de werkzaamheden van de werkgroep vindt nauwe afstemming plaats met de VTH-werkzaamheden van andere organisaties en gremia (met name RUD's en Rijk). De werkzaamheden raken ook onderwerpen als organisatie-aanpassingen, ICT, leges, kwaliteitscriteria, IBT, cultuurverandering, die primair in andere gremia gecoördineerd worden opgepakt. Ook over deze raakvlakken zal de werkgroep nauw afstemmen met de betrokken gremia. Naast de instelling van de genoemde werkgroep zullen in 2017 de reguliere bijeenkomsten van het Ambtelijk en het Bestuurlijk PMO worden benut voor actuele kennisuitwisseling over de implementatie van de Omgevingswet.			
Voorstel	Vanuit het Ambtelijk PMO wordt t.z.t. een werkgroep geformeerd, om waar nodig werkprocessen provinciebreed te coördineren en te stroomlijnen.			

			Projectnummer	6
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☒ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	Gezamenlijke implementatie Wet natuurbescherming			
Achtergrond	De Wet natuurbescherming formuleert nieuwe verantwoordelijkheden voor de provincies. Provincies krijgen daardoor extra ruimte om de doelstellingen voor natuur te realiseren en om natuur met andere maatschappelijke belangen te laten samengaan. Provincies ontwikkelen beleid om deze verantwoordelijkheden vorm te geven en te implementeren. De implementatie van de Wet natuurbescherming krijgt onder hoge druk vorm en is daardoor nog relatief beleidsarm. Na de implementatie is meer tijd beschikbaar voor de verdere ontwikkeling van beleid waarmee de wet maximaal is in te zetten voor de provinciale beleidsdoelen. Bij de integratie van de Wet natuurbescherming in het provinciaal beleid zijn als belangrijke thema's te onderkennen: de mogelijke bijdrage van de Wet natuurbescherming aan algehele provinciale natuurbeleidsdoelen, invulling van het beschermingsregime voor soorten en de vormgeving van actieve soortenbescherming. De rol die gemeenten spelen bij de wettelijke bescherming van plant- en diersoorten wordt steeds groter. Van oudsher zijn gemeenten beheerder van de openbare ruimte en stellen zij bestemmingsplannen op. Daarbij spelen zij een actieve rol bij het borgen van de aanwezige natuurkwaliteit door het toepassen van bestemmingen en planregels waarbij rekening moet worden gehouden met de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Alleen door samen op te trekken, kunnen doelen gerealiseerd worden			
Resultaat en planning	Het Ministerie van Economische Zaken, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de provincie Utrecht hebben op 14 september een informatiebijeenkomst georganiseerd over de Wet natuurbescherming en welke gevolgen deze Wet heeft voor elke organisatie. De uitkomsten van deze bijeenkomst dienen als input voor de proces- en werkafspraken die de provincie gaat maken met de gemeenten, de RUD Utrecht en de Omgevingsdienst regio Utrecht met betrekking tot de taken uit de Wnb inzake vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken). De verwachting is dat de Landelijke handhavingsstrategie (LHS) toepasbaar is voor de Wet natuurbescherming. Het jaar 2017 zal gebruikt worden om mogelijke knelpunten te monitoren en daar waar nodig met aanpassingen te komen.			

			Projectnummer	7
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☒ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	Signaaltoezicht uitwerken tot een volwaardig VTH-instrument			
Achtergrond	Werken VTH-partners met verschillende verantwoordelijkheden samen (gemeente, provincies, waterschappen), dan spreken we van VTH-ketensamenwerking. Het is daarbij de vraag welk doel de samenwerking dient – zoals betere programmering, preventie, signaleren, beoordeling of sanctionering – en welke organisatievorm of coördinatie daarbij het best past. Het centrale samenwerkingsmotief bij ketensamenwerking is vergroting van de effectiviteit van de handhaving. Hierdoor vermindert de toezichtsdruk en is het mogelijk, waar nodig, daadkrachtiger op te treden. Signaaltoezicht zou daar een bijdrage aan kunnen leveren. Eerdere projecten die zich op signaaltoezicht richtten, sloegen niet of nauwelijks aan. Vermoedelijke redenen hiervoor kunnen zijn: • Signaaltoezicht mag geen extra tijd kosten en moet plaatsvinden binnen de bestaande uren; • Tijdens de pilots bleek het toch meer tijd te kosten dan verwacht. De toezichthouders zien het als taakverzwaring; • Het belang van communicatie is onderschat binnen de pilots. De handhaver wil graag weten wat er met zijn signalering wordt gedaan en of de ontvanger het signaal ook van belang vindt; • Het ontbreken aan commitment van de opdrachtgevers en toezichthouders en er is niet genoeg aandacht besteed aan het uitrollen van de betreffende pilots. Bij het implementeren van signaaltoezicht in elke organisatie is urgentiegevoel en betrokkenheid van de betrokken organisaties van groot belang. Maar hoe groot is het draagvlak eigenlijk? En hoe werk je aan meer urgentiegevoel en grotere betrokkenheid? Om van signaaltoezicht een succes te kunnen maken, zullen we de antwoorden moeten vinden op bovenstaande vragen. Pas dan kan bepaald worden of het zinvol is om bijvoorbeeld een applicatie te ontwikkelen als hulpmiddel bij signaaltoezicht.			
Resultaat en planning	• Provinciebreed onderzoek dat antwoord geeft hoe signaaltoezicht tot een succes kan worden gemaakt.			
Gevraagde capaciteit	Onderstaande organisaties hebben toegezegd om hierover mee te denken. Gemeente Veenendaal, RUD Utrecht, ODRU, VRU, Waternet, Politie, OM/FP, RMN en de provincie			

			Projectnummer	8
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☐ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	Provinciebreed onderzoek naar asbestdaken			
Doel	Vanaf 2024 zijn asbestdaken in Nederland verboden. Dit betekent dat eigenaren van gebouwen met asbesthoudende dakbedekking deze voor die tijd moeten verwijderen. Inzicht in de ligging en omvang van de asbestdaken in de provincie Utrecht is de eerste stap in een gezamenlijk proces dat uiteindelijk moet leiden tot de situatie dat de provincie Utrecht in 2024 ontdaan is van alle asbestdaken. Door samen op te trekken, is de kans groter dat we deze opgave goedkoper, effectiever en efficiënter kunnen uitvoeren.			
Resultaat en planning	• Provinciebreed inzicht in deelnemers en specifieke wensen (vóór 1 januari 2017); • Programma van eisen opstellen in samenspraak met deelnemers (vóór 1 februari 2017); • Vraag in de markt zetten (medio februari 2017); • Inventarisatie laten uitvoeren (vóór 1 juli 2017). • Presentatie resultaten (vóór 1 augustus 2017).			
Gevraagde capaciteit	Regie op project en aanbesteding (provincie Utrecht); Faciliteren benodigde afstemming (werksessie) en het opstellen van het (concept) Programma van eisen (ODRU i.s.m. RUD); Van alle betrokken partners wordt een actieve inzet gevraagd gedurende het gehele traject (waaronder deelname werksessie, beschikbaar stellen benodigde data, feedback op concept PvE).			

			Projectnummer	4
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☒ Informatie-voorziening	☒ Anders werken	☐ Wetten en regels
Voorstel voor verdere verbetering Toezicht Buitengebied				
Achtergrond In het kader van de landelijke reorganisatie van het totale VTH-stelsel (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) is er ook een andere verhouding bestuursrecht – strafrecht gekomen. De politie is minder beschikbaar voor de ondersteuning van het bestuur. Bestuurlijke instanties zouden dit moeten opvangen door de inzet van meer boa's (buitengewone opsporingsambtenaren). Bovendien hebben bestuurlijke instanties de beschikking gekregen over de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu. Voor het grijze domein (bedrijfsgebonden milieu) heeft het bovenstaande o.a. geleid tot de kwaliteitseis dat Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) verplicht moeten beschikken over boa's domein 2. <i>Onder domein 1 vallen met name de openbare ruimte BOA's die werkzaam zijn in dienst van een gemeente voor binnen- en buitengebied ter bestrijding van kleine ergernissen, overlast en de relatief eenvoudige milieuzaken (de zgn. "leefbaarheidsboa's"). Domein 2 is het domein van de boa's die zich bezighouden met natuur en milieu, arbeidsinspectie, voedsel & waren controles, dierenwelzijn, openbare gezondheid en fysieke leefomgeving (waaronder deelaspecten bouwen, wonen, monumenten en ruimte) (de zgn. "natuur- en milieuboa's"). Om domein 1 boa te kunnen worden is een basisopleiding verplicht. Om domein 2 boa te worden is nog een aanvullende opleiding van 2 jaar nodig.</i> Het groene domein (natuur- en landschap) is echter grotendeels buiten beeld gebleven. Gemeenten en provincies hebben niet extra geïnvesteerd in (groene) domein 2 boa's. Het aantal groene boa's bij terreinbeherende instanties en particuliere landgoederen staat onder druk, door vergrijzing (pensionering), verzwaarde opleidingseisen en de daarmee gemoeide kosten en ureninzet. Ondertussen is de laatste jaren de recreatiedruk op vele natuurterreinen enorm toegenomen. De openbare orde en veiligheid komt steeds meer in het geding door verschillende recreatiestromen in hetzelfde gebied (wandelaars, fietsers, mountainbikers, motorcrossers, ruiters, hondenuitlaters). Illegale activiteiten als afvaldumpingen, betreden van verboden gebieden, loslopende honden, stropen etc. komen steeds meer voor. Dit alles heeft ertoe geleid dat in het VTH Samenwerkingsprogramma 2015 een provinciebreed project is opgenomen om te komen tot voorstellen voor een structurele verbetering van het gezamenlijke toezicht en de handhaving in het Utrechtse buitengebied.				

De voorgestelde activiteiten zijn als volgt te groeperen:

1. verbeteringen in de afstemmings- en samenwerkingsstructuur;
2. de inzet van meer groene boa's;
3. effectievere en efficiëntere inzet van de bestaande toezichtscapaciteit.

a. Verbeteringen in de afstemmings- en samenwerkingsstructuur

Groene instanties zijn beter in de provinciebrede overlegstructuur opgenomen. De politie wil via betere onderlinge afstemming van o.a. risico's, prioriteiten en informatie-uitwisseling komen tot een effectievere en efficiëntere inzet van de bestaande capaciteit bij politie en gemeenten. Het structuurvoorstel is vrijgegeven voor commentaar en de politie heeft de verwachting uitgesproken dat deze in 2017 ingevoerd kan worden.

b. de inzet van meer groene boa's.

a. provincie

In het coalitieakkoord van Gedeputeerde Staten is vanaf 2016 € 250.000 structureel opgenomen voor extra groene boa's en de verbetering van het toezicht in het buitengebied. Dit geld zal worden benut om minstens 2 fte extra aan groene boa-capaciteit in te zetten. De sollicitatieprocedure is inmiddels afgerond en twee fulltime boa's zullen nog dit jaar starten met de uitvoering van hun toezichtsactiviteiten in het buitengebied. Tijdens een startbijeenkomst zullen zij kennismaken met de andere groene boa's en de terreinbeherende organisaties. Tijdens die nog te plannen bijeenkomst moet de hoofdvraag beantwoord worden: "Wat is het plan en hoe gaan we het gestelde doel bereiken"?

Over de organisatorische kant van de inzet zijn afspraken gemaakt tussen de provincie, RUD Utrecht en Recreatie Midden Nederland. De waterschappen en de Voedsel- en Warenautoriteit hebben aangeboden mee te denken over snel beschikbare menskracht.

De concrete inzet van de extra boa's wordt jaarlijks bepaald aan de hand van de gestelde bestuurlijke prioriteiten. Gezien de aard van de problematiek zal geografisch gezien het accent van de extra capaciteitsinzet vermoedelijk vooral komen te liggen bij extra toezicht op de Utrechtse Heuvelrug.

b. gemeenten

Slechts enkele Utrechtse gemeenten hebben een boa domein 2 in eigen dienst, die meestal ook niet zijn volledige tijd aan "groen" toezicht mag besteden.

Een inventarisatie in de eerste helft van 2015 heeft inzichtelijk gemaakt dat de grootste prioriteit bij veel gemeenten momenteel ligt bij het op orde krijgen van hun nieuwe zorgtaken, en dat het volledig in dienst nemen van een domein 2-boa op dit moment geen (financiële) prioriteit heeft.

Om deze financiële drempels te verlagen wordt het product "toezicht buitengebied" ontwikkeld, waardoor gemeenten en andere partijen op urenbasis boa-capaciteit kunnen inhuren.

Probleempunt

Diverse gemeenten betalen wel via hun recreatieschap mee aan toezicht in het buitengebied, uitgevoerd door boa's van Recreatie Midden Nederland. Op de Utrechtse Heuvelrug dreigt momenteel 2,4 fte van deze boa-capaciteit te verdwijnen, omdat het betrokken recreatieschap wordt opgeheven. In het Bestuurlijk PMO op 5 oktober jl. maar ook in andere gremia zijn de betrokken gemeenten dringend verzocht om zich in te spannen om deze bestaande capaciteit op de één of andere manier te

behouden en deze gezamenlijk te blijven financieren.

c. Overige partners

Domein 2-boa's zijn ook in dienst bij in Utrecht samenwerkende partners als de waterschappen, de Voedsel- en Warenautoriteit, de terreinbeherende instanties en de particuliere landschappen. In 2017 wordt onderzocht op welke wijze zij een bijdrage kunnen leveren aan een gezamenlijke effectieve en efficiënte inzet van (vrijwillige) Boa's in het buitengebied.

c. effectievere en efficiëntere inzet van de bestaande toezichtscapaciteit.

De 26 gemeenten beschikken gezamenlijk over circa 320 domein 1 boa's en een veelvoud aan toezichthouders. Zij hebben over het algemeen geen taken in het buitengebied en hen ontbreekt het ook vaak de specifieke kennis, maar zij allen kunnen - mits goed ondersteund – zeer waardevolle oog- en oorfuncties (signaalfuncties) in het buitengebied vervullen. Hetzelfde geldt voor alle toezichthouders van alle overige samenwerkende instanties in Utrecht.

Ondersteuning vindt plaats door:

- Handhavingskalender

In enkele andere provincies zijn goede ervaringen met het instellen van een activiteitenkalender voor het toezicht en de handhaving in het buitengebied. Met zo'n kalender kan de totaal beschikbare toezichtscapaciteit zich in een bepaalde periode gezamenlijk beter focussen op vooraf bepaalde prioriteiten (motorcross, dumpingen, stroperij etc.). Het biedt de mogelijkheid om de toezichthouders goed en efficiënt voor te lichten over hun rol en inzet. Het publiek kan beter worden geïnformeerd (preventieve werking), er kan meer uniformiteit in het optreden worden bereikt en men kan ook besluiten tot het uitvoeren van gezamenlijke projecten in een bepaalde periode. Eind mei vond een eerste actie plaats om verstoring van struikbroedende vogels en net geboren reekalfjes en/of drachtige reeën tegen te gaan. Tijdens deze gecombineerde actie zijn hondenbezitters geïnformeerd over de gevolgen van loslopende honden op de natuur en daar waar nodig is handhavend opgetreden. Verder zijn zij ingezet voor vermissing van een persoon. Voor 2017 staan diverse gezamenlijke actie gepland.

- Digitale ondersteuning

De in 2015 jaar gelanceerde Samenwerkings-app is geëvalueerd en wordt momenteel geüpdatet. De koppeling die in 2016 was voorzien met WhatsApp om de oog- en oorfuncties van toezichthouders digitaal verder te vergemakkelijken en beter te ondersteunen, wordt opgepakt na het gereedkomen van deze update.

- Bijscholing

De politie heeft voor alle groene Boa's een opfriscursus proces-verbaal in combinatie met een workshop over straatcultuur verzorgd. Tijdens het eerste onderdeel leerden de groene Boa's hoe zij zoveel mogelijk van hun tijd kunnen besteden aan het 'echte' buitenwerk door het proces-verbaal zo effectief en efficiënt mogelijk op te stellen. In het tweede gedeelte werd ingegaan op het herkennen en ontzenuwen van de straatcultuur. In 2017 zijn soortgelijke trainingen voorzien en zal er ook een zogenaamde Boa-contactdag worden georganiseerd.

- Convenant optreden op elkaars grondgebied

Het optreden van boa's wordt geografisch en functioneel ingeperkt door het operationele terrein van hun werkgever. Boa's mogen dus niet zo maar

opereren op het terrein van hun burens, ook al is dit voor een praktische samenwerking en het effectief en efficiënt inzetten van boa's vaak wel wenselijk. Deze beperking kan juridisch ondervangen worden door het afsluiten van een samenwerkingsconvenant, waarin de grondeigenaren vastleggen dat ook "andere" boa's op hun grondgebied mogen opereren. Bovendien kan de "ontvangende" grondeigenaar vastleggen welke boa-activiteiten hij wel en niet op zijn terrein verricht wil hebben (zie hieronder "Handboek"). De (eerste) ondertekening door partijen (TBO's, gemeenten en provincie) is voorzien op 7 oktober 2016⁷ in aansluiting op de najaarsvergadering van het Bestuurlijk PMO. Het streven is er op gericht om in 2017 zoveel mogelijk partijen aan te laten sluiten bij dit convenant.

- Handboek uniform optreden

In 2012 hebben RMN en het Utrechts Landschap een handboek ontwikkeld, waarin per deelterrein van het Utrechts Landschap staat beschreven welk concreet boa-toezicht en –optreden op dat stuk grondgebied wordt verwacht. De provincie heeft aan RMN de opdracht verstrekt om de werking van dit handboek te actualiseren én te verbreden tot uiteindelijk alle terreinen waarvoor het hierboven genoemde convenant wordt afgesloten. Het handboek vormt voor de grondeigenaren een middel om de spelregels voor een bepaald terrein vast te kunnen leggen en biedt ook de mogelijkheid om het gezamenlijke boa-optreden meer te uniformeren.

⁷ Omdat het convenant 'Optreden op elkaars grondgebied voor groene Boa's Utrecht' formeel-juridisch niet voldeed aan de eisen van de toezichthouders, is op 14 maart de beslissing genomen het bestuurlijk PMO van 14 april in zijn geheel af te lasten.